

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

Nazwa inwestycji: Remont muru oporowego, oczepu ścianki szczelnej oraz drenażu prawej strony dolnego stanowiska SW Dobrzyca w ramach zadania pn.” Projekt rewitalizacji prawej strony dolnego stanowiska stopnia wodnego Dobrzyca”

Lokalizacja: dz. nr 46/15; 46/5 obręb Dobrzyca
województwo wielkopolskie, powiat pilski, gmina Szydłowo, 64-930 Dobrzyca

Kod CPV:

45000000-7 Roboty budowlane – wymagania ogólne

45100000-8 Przygotowania terenu pod budowę

45232452-5 Roboty odwadniające

45111200-0 Roboty w zakresie przygotowania terenu pod budowę i roboty ziemne

45262330-3 Roboty w zakresie naprawy betonu

45453000-7 Roboty remontowe i renowacyjne

45220000-5 Roboty inżynieryjne i budowlane

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

WYMAGANIA OGÓLNE

ST-00.00

SPIS TREŚCI

ST 00.00 WYMAGANIA OGÓLNE	4
1. WSTĘP	4
1.1. Przedmiot ST	4
1.2. Zakres stosowania ST	4
1.3. Zakres robót objętych ST	4
1.3.1. Ogólny zakres robót	4
1.4. Określenia podstawowe	4
1.4.1. Terminy techniczne	8
1.5. Ogólne warunki prowadzenia robót	9
1.5.1. Warunki techniczne i normy	9
1.5.2. Realizacja obiektów hydrotechnicznych	9
1.6. Ogólne wymagania dotyczące materiałów i robót	9
1.6.1. Zakres robót	9
1.6.2. Ochrona i utrzymanie robót	9
1.6.3. Przekazanie terenu budowy	9
1.6.4. Zgodność robót z dokumentacją projektową i ST	10
1.6.5. Zabezpieczenie terenu budowy	10
1.6.6. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót	11
1.6.7. Ochrona przeciwpożarowa	11
1.6.8. Materiały szkodliwe dla otoczenia	11
1.6.9. Ochrona własności publicznej i prywatnej	11
1.6.10. Ograniczenie obciążeń osi pojazdów	12
1.6.11. Bezpieczeństwo i higiena pracy	12
1.6.12. Stosowanie się do prawa i innych przepisów	13
1.6.14. Równoważność norm i zbiorów przepisów prawnych	13
1.6.15. Zgodność z wymaganiami zezwoleń	13
1.6.16. Tablice informacyjne	14
1.7. Dokumenty Wykonawcy	14
2. MATERIAŁY	14
3. SPRZĘT	15
4. TRANSPORT	16
5. WYKONANIE ROBÓT	16
5.4. Założenia do etapowania robót	17
5.5. Wykonanie robót	17
6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT	17
7. OBMIAR ROBÓT	20
7.1. Ogólne zasady przedmiaru i obmiaru robót	20
7.2. Zasady określenia ilości Robót i materiałów	20
7.3. Urządzenia i sprzęt pomiarowy	20
7.4. Wagi i zasady ważenia	20
7.5. Czas przeprowadzenia obmiaru	20
8. ODBIÓR ROBÓT	21
8.1. Rodzaje odbiorów robót	21
8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu	21
8.3. Odbiór częściowy	21
8.5. Odbiór ostateczny (pogwarancyjny)	22
9. PODSTAWA PŁATNOŚCI	22
9.1. Ustalenia ogólne	22
9.2. Warunki Kontraktu i Wymagania Ogólne Specyfikacji Technicznej	22
9.3. Objazdy, przejazdy i organizacja ruchu	22
10. HARMONOGRAM	23
11. PRZEPISY ZWIĄZANE	23
11.1. Wymagania ogólne	23
11.2. Wykaz ważniejszych aktów prawnych, norm i przepisów obowiązujących w Polsce dotyczących przedsięwzięcia	23

ST 00.00 WYMAGANIA OGÓLNE

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot ST

Specyfikacje Techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych ST-00.00 „Wymagania ogólne” zawierają informacje dotyczące wymagań technicznych oraz procedur wykonania, kontroli i odbioru kompleksowych Robót budowlanych i instalacyjnych, związanych z realizacją przedsięwzięcia pt.: „Remont muru oporowego, oczepu ścianki szczelnej oraz drenażu prawej strony dolnego stanowiska SW Dobrzyca w ramach zadania pn.” Projekt rewitalizacji prawej strony dolnego stanowiska stopnia wodnego Dobrzyca”

Teren objęty opracowaniem dotyczy działek nr 46/15; 46/5 obręb Dobrzyca, województwo wielkopolskie, powiat pilski, gmina Szydłowo, 64-930 Dobrzyca

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych należy stosować w zleceniu i wykonaniu Robót opisanych w punkcie 1.1., jako część Dokumentacji Przetargowej i Kontraktowej.

Ogólna Specyfikacja Techniczna ST-00.00 „Wymagania ogólne” wraz ze Szczegółowymi Specyfikacjami Technicznymi „SST-” stanowi składnik dokumentów Przetargowych przekazywanych Oferentowi przez Zleceniodawcę oraz załącznik do Kontraktu.

Ogólna Specyfikacja Techniczna ST-00.00 „Wymagania ogólne” zawiera uogólnione zalecenia techniczne, warunki i sposoby wykonania Robót, procedury Kontroli Robót.

Ogólna Specyfikacja Techniczna ST-00.00 „Wymagania ogólne” precyzuje ogólne warunki obmiaru Robót, warunki płatności oraz procedury i etapy odbiorów Robót. Zalecenia te i warunki w nawiązaniu do konkretnych rodzajów Robót, są podane w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych SST, dostosowanych do charakteru i zakresu tych Robót

Podstawą do wykonania niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) oraz Szczegółowych Specyfikacji Technicznych (SST) jest uzgodniony i zatwierdzony projekt budowlany, projekt wykonawczy oraz decyzja o pozwoleniu na budowę

Wszystkie Specyfikacje Techniczne (ST i SST) stanowią uszczegółowienie i uzupełnienie rozwiązań projektowych i w związku z tym, należy je rozpatrywać i respektować łącznie z Dokumentacją Projektową.

Odstępstwa od wymagań podanych w niniejszej specyfikacji mogą mieć miejsce tylko w przypadkach prostych robót o niewielkim znaczeniu, dla których istnieje pewność, że podstawowe wymagania będą spełnione przy zastosowaniu metod wykonania wynikających z doświadczenia oraz uznanych reguł i zasad sztuki budowlanej.

1.3. Zakres robót objętych ST

ST-00.00 „Wymagania ogólne” należy rozumieć i stosować w powiązaniu z niżej wymienionymi Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych.

Szczegółowe Specyfikacje Techniczne „SST” dotyczą realizacji poszczególnych obiektów lub rodzajów Robót. Jest to uszczegółowienie warunków i sposobów wykonania poszczególnych rodzajów i asortymentów Robót oraz podanie wymogów, dotyczących procedur i metod badań, kontroli, obmiarów i odbiorów, dotyczących konkretnych rozwiązań technicznych.

Lista specyfikacji:

- SST 01.00 Roboty rozbiórkowe
- SST 02.00 Roboty ziemne
- SST 03.00 Drenaż
- SST 04.00 Roboty naprawcze
- SST 05.00 Roboty podwodne-nurkowe

W różnych miejscach Specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych podane są odnośniki do stosowanych norm i standardów. Przywołane normy i standardy winny być traktowane jako integralna część Specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych i czytane w połączeniu z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, w których są wymienione.

Zakłada się, iż Wykonawca dogłębnie zaznajomi się z ich zawartością i wymaganiami. Zastosowanie będą miały ostatnie wydania norm i standardów według stanu na 28 dni przed datą składania ofert, o ile wyraźnie nie stwierdzono inaczej.

Roboty należy wykonywać w bezpieczny sposób, ściśle w zgodzie z obowiązującymi regulacjami, normami, standardami i wymaganiami, określonymi w Specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych.

Gdziekolwiek występują odwołania do polskich norm, dopuszczalne jest stosowanie odpowiednich norm Unii Europejskiej w zakresie przyjętym przez polskie prawodawstwo.

1.3.1. Ogólny zakres robót

Zakres robót związanych z realizacją przedmiotowego zadania obejmuje:

- organizację zaplecza techniczno-socjalnego Wykonawcy.
- wykonanie prac naprawczych.

1.4. Określenia podstawowe

Użyte w Specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

1. **Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót (SST)**, - stanowią opracowania zawierające w szczególności zbiory wymagań, które są niezbędne do określenia standardu i jakości wykonania robót, w zakresie sposobu wykonania robót budowlanych, właściwości wyrobów budowlanych oraz oceny prawidłowości wykonania poszczególnych robót a także procedur ich odbioru
2. **Obiekt budowlany** - należy przez to rozumieć:
  - a. budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi
  - b. budowlę stanowiącą całość techniczno - użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami

- c. obiekt małej architektury,
3. **Budynek** - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach
  4. **Budowla** - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, estakady, tunele, sieci techniczne, wolnostojące maszty antenowe, wolnostojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolnostojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową
  5. **Tymczasowy obiekt budowlany** - należy przez to rozumieć obiekt budowlany przeznaczony do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidziany do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiekt budowlany nie połączony trwale z gruntem.
  6. **Budowa** - należy przez to rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego
  7. **Roboty budowlane** - należy przez to rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego.
  8. **Remont** - należy przez to rozumieć wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a nie stanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym,
  9. **Urządzenia budowlane** - należy przez to rozumieć urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki,
  10. **Teren budowy** - należy przez to rozumieć przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy,
  11. **Pozwolenie na budowę** - należy przez to rozumieć decyzję administracyjną zezwalającą na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego.
  12. **Teren zamknięty** - należy przez to rozumieć teren zamknięty, o którym mowa w przepisach prawa geodezyjnego i kartograficznego.
  13. **Właściwy organ** - należy przez to rozumieć organy administracji architektoniczno - budowlanej i nadzoru budowlanego, stosownie do ich właściwości, określonej w rozdziale 8 Ustawy Prawo Budowlane.
  14. **Wyrób budowlany** - należy przez to rozumieć wyrób w rozumieniu przepisów o ocenie zgodności, wytworzony w celu wbudowania, wmontowania, zainstalowania lub zastosowania w sposób trwały w obiekcie budowlanym, wprowadzany do obrotu jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyrobów do stosowania we wzajemnym połączeniu stanowiącym integralną całość użytkową.
  15. **Organ samorządu zawodowego** - należy przez to rozumieć organy określone w ustawie z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42 z późniejszymi zmianami).
  16. **Obszar oddziaływania obiektu** - należy przez to rozumieć teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu.
  17. **Opłata** - należy przez to rozumieć kwotę należności wnoszoną przez zobowiązanego za określone ustawą obowiązkowe kontrole dokonywane przez właściwy organ.
  18. **Materiały** - wszelkie tworzywa niezbędne do realizacji Robót objętych Kontraktem, zgodne z Dokumentacją Projektową, Specyfikacjami Technicznymi, Normami oraz zaakceptowane przez Inżyniera. Gdziekolwiek używane jest słowo Materiał należy przez to rozumieć wyrób budowlany.
  19. **Aprobata techniczna** - dokument, potwierdzający pozytywną ocenę techniczną wyrobu i stwierdzający jego przydatność, wydany przez upoważnioną do tego jednostkę. Spis tych jednostek jest zestawiony w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 19.12.1994 r. w sprawie dopuszczenia do stosowania w budownictwie nowych materiałów oraz nowych metod wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 10 z 1995 r., poz. 48).
  20. **Certyfikat zgodności** - jest to dokument wydany przez notyfikowaną jednostkę certyfikującą, potwierdzający, że wyrób i proces jego wytwarzania są zgodne z określoną normą lub aprobatą techniczną.
  21. **Deklaracja zgodności** - oświadczenie producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela, stwierdzające na jego własną odpowiedzialność, że wyrób jest zgodny ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną.
  22. **Europejskie zezwolenie techniczne** - oznacza aprobującą ocenę techniczną zdolności produktu do użycia, dokonaną w oparciu o podstawowe wymagania w zakresie robót budowlanych, przy użyciu własnej charakterystyki produktu oraz określonych warunków jego zastosowania i użycia.
  23. **Normy europejskie** - oznaczają normy przyjęte przez Europejski Komitet Standaryzacji (CEN) oraz Europejski Komitet Standaryzacji Elektrotechnicznej (CENELEC) jako „standardy europejskie (EN)” lub „dokumenty harmonizacyjne (HD)”, zgodnie z ogólnymi zasadami działania tych organizacji.
  24. **Geodezyjna ewidencja sieci uzbrojenia terenu** - uporządkowany zbiór danych przestrzennych i opisowych sieci uzbrojenia terenu, a także informacje o podmiotach władających siecią.
  25. **Geodezyjne czynności w budownictwie** - polegają na:

- opracowaniu geodezyjnym projektu zagospodarowania działki lub terenu, w celu określenia danych liczbowych potrzebnych do wytyczenia w terenie położenia poszczególnych elementów projektowanych obiektów budowlanych.
  - geodezyjnym wytyczeniu obiektów budowlanych w terenie i utrwaleniu na gruncie głównych osi nadwodnych i podwodnych, przekrojów konstrukcji, charakterystycznych punktów konstrukcji oraz punktów wysokościowych (reperów), zgodnie z wymaganiami projektu budowlanego.
  - geodezyjnej obsłudze budowy i montażu obiektu budowlanego, która obejmuje tyczenie i pomiary kontrolne tych elementów obiektu, których dokładność usytuowania bez pomiarów geodezyjnych nie zapewni prawidłowego wykonania obiektu,
  - pomiarze przemieszczeń obiektu i jego podłoża oraz pomiarze odkształceń obiektu,
  - geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej obiektów lub elementów obiektów ulegających zakryciu,
  - wykonaniu geodezyjnej dokumentacji powykonawczej.
  - sondażu- pomiarze głębokości wody przez Hydrografa oraz zbadaniu czystości dna
  - wykonaniu map batymetrycznych.
26. **Geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych** – zespół czynności zmierzających do określenia przydatności gruntów na potrzeby budownictwa oraz parametrów geotechnicznych podłoża gruntowego, wykonywanych w terenie i laboratorium,
  27. **Grupy, klasy, kategorie robót** – należy przez to rozumieć grupy, klasy, kategorie określone w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotycząc procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz. Urz. UE L 74 z 15.3.2008 r.),
  28. **Wspólny Słownik Zamówień** - jest systemem klasyfikacji produktów usług i robót budowlanych stworzonym na potrzeby zamówień publicznych Wspólny Słownik Zamówień składa się ze słownika głównego oraz słownika uzupełniającego. Obowiązuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Słownik główny obejmuje nazwy dostaw, robót budowlanych lub usług, którym przypisane zostały określone 9-cyfrowe kody. Słownik uzupełniający może być stosowany w celu rozszerzenia opisu przedmiotu zamówienia. Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia 2151/2003, stosowanie kodów CPV do określenia przedmiotu zamówienia przez zamawiających z ówczesnych Państw Członkowskich UE stało się obowiązkowe z dniem 20.12.2003 r.
  29. **Polskie Prawo Zamówień Publicznych** przewidywało obowiązek stosowania klasyfikacji CPV począwszy od dnia akcesji Polski do UE tzn. od 1 maja 2004 r.
  30. **Istotne wymagania** – oznaczają wymagania dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i pewnych innych aspektów interesu wspólnego, jakie mają spełniać roboty budowlane.
  31. **Dziennik budowy** – opatrzony pieczęcią urzędu wydającego zeszyt, z ponumerowanymi stronami, służący do notowania wydarzeń zaistniałych w czasie wykonania zadania budowlanego, rejestrowania dokonywanych odbiorów Robót, przekazywania poleceń i innej korespondencji technicznej pomiędzy, Inspektorem nadzoru inwestorskiego, Wykonawcą i projektantem. Jako załączniki do dziennika budowy Kierownik budowy dołączy i będzie prowadził: Dziennik prac podwodnych wg urzędowego wzoru, Dziennik prac sondażowych, Dziennik – raport dzienny, co należy odnotować w Dzienniku budowy.
  32. **Kierownik Budowy** – osoba wyznaczona przez Wykonawcę posiadająca Uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności oraz będąca członkiem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa i zaakceptowana przez Zamawiającego, upoważniona do kierowania robotami i do występowania w jego imieniu we wszelkich sprawach związanych z prowadzeniem robót i realizacją Kontraktu.
  33. **Kierownik robót**- osoba wyznaczona przez Wykonawcę do kierowania określoną specjalnością robót posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane lub inne zgodnie z przepisami.
  34. **Kontrakt** – oznacza Akt Umowy, Warunki Szczególne Kontraktu, Warunki Ogólne Kontraktu, Specyfikacje Techniczne, Dokumentację Projektową, Formularz Oferty z Załącznikiem do Aktu Umowy, wyjaśnienia i modyfikacje do specyfikacji istotnych warunków zamówienia, specyfikację istotnych warunków zamówienia, oraz inne dokumenty wymienione w Akcie Umowy. Zawsze, ilekroć w Specyfikacji używany jest termin „Kontrakt” oznacza także „umowę” w rozumieniu przepisów Prawa obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 z późn. zmianami).
  35. **Krajowa deklaracja zgodności** – oświadczenie producenta stwierdzające, na jego wyłączną odpowiedzialność, że wyrób budowlany jest zgodny z Polską Normą albo aprobatą techniczną,
  36. **Projektant** - uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem Dokumentacji Projektowej
  37. **Przedstawiciel Wykonawcy** - osoba wyznaczona przez Wykonawcę posiadająca pełnomocnictwo do działania w zakresie Kontraktu w imieniu Wykonawcy, utrzymująca bieżący kontakt z Inżynierem Kontraktu lub Inspektorem Nadzoru Inwestorskiego. Osoba ta administruje całością budowy i powinna cały czas przeznaczyć na czynności określone Kontraktem i współpracę z Inspektorem nadzoru.
  38. **Inwestor** -to jednostka organizacyjna lub osoba upoważniona do występowania w imieniu inwestora.
  39. **Plan BIOZ** - rozumie się przez to plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (Dz.U. Nr 151, poz. 1256 z późniejszymi zmianami); Dz.U. 2003 nr 80 poz. 718 Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych ustaw.
  40. **Strefa niebezpieczna** - rozumie się przez to miejsce na terenie budowy, w którym występują zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi.

41. **Instrukcja bezpiecznego wykonywania robót budowlanych** - rozumie się przez to sposób zapobiegania zagrożeniom związanym z wykonywaniem robót budowlanych, o których mowa w art 21 a ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2003r. Nr 80, poz. 718, z późniejszymi zmianami oraz sposób postępowania w przypadku wystąpienia tych zagrożeń, oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury Dz.U. 47 poz. 401).
42. **Sieć ogniowa** - rozumie się przez to zestaw lontów i zapalników, służących do zadziałania ładunków materiału wybuchowego.
43. **Teren Budowy** – przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy
44. **Teren przyległy do budowy** – przestrzeń sąsiadująca z Terenem Budowy znajdująca się w obszarze oddziaływania robót budowlanych.
45. **Inżynier Kontraktu (Inżynier)** – osoba prawna lub fizyczna, która zawarła Umowę z Zamawiającym o wykonywanie czynności Inżyniera Kontraktu, upoważniona (bezpośrednio lub za pośrednictwem zatrudnionych przez siebie pracowników lub innych osób posiadających stosowne pełnomocnictwa) do wydawania poleceń Wykonawcy i do występowania w imieniu Zamawiającego w sprawach realizacji Kontraktu, a także przygotowywania dokumentów, umożliwiających Zamawiającemu wypełnienie wymogów Organu Administracji Budowlanej, a także Instytucji Zarządzającej w zakresie: sprawozdawczości, kontroli oraz przygotowywania wniosków o płatność. Inżynier Kontraktu wykonuje bieżące kontrole jakości i ilości wykonywanych robót, bierze udział w przeglądach i odbiorach robót zakrywanych i zanikających, badaniu i odbiorze poszczególnych odcinków robót, jak również przy odbiorze obiektu. Inżynier Kontraktu działa w zakresie określonym Umową z Zamawiającym i upoważnień wynikających z Kontraktu na roboty.
46. **Inspektor nadzoru inwestorskiego** – osoba wyznaczona przez Inżyniera Kontraktu, upoważniona do nadzorowania robót, zgodnie z wymogami ustawy Prawo Budowlane, posiadająca uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń lub w branży konstrukcyjno-hyrotechnicznej, należąca do Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, lub równorzędne uprawnienia i przynależność, zgodnie z art. 12a Ustawy Prawo budowlane.
47. **Kierownik projektu** - osoba upoważniona przez Zamawiającego do utrzymywania współpracy z Inspektorem nadzoru inwestorskiego w ramach udzielonego pełnomocnictwa w zakresie realizacji Kontraktu.
48. **Polecenie Inżyniera Kontraktu** - wszelkie polecenia przekazywane Wykonawcy przez Inżyniera, w formie pisemnej, dotyczące sposobu realizacji Robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem budowy.
49. **Dokumentacja projektowa** – służąca do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, dla których wymagane jest pozwolenie na budowę, składa się w szczególności z: projektu budowlanego, projektów wykonawczych, przedmiaru robót a także informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.
50. **Dokumentacja budowy**, która obejmuje dokumentację projektową, dziennik budowy z dziennikami specjalistycznymi i księgą obmiarów (lub kartami obmiarów), plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz plan bezpieczeństwa Żegluga, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, operaty geodezyjne, sondażowe, atesty nurkowe, protokoły przeglądów podwodnych, protokoły badań i sprawdzeń, dokumenty potwierdzające, że wyroby budowlane zastosowane w trakcie wykonywania robót, są dopuszczone do stosowania, projekt zagospodarowania placu budowy, projekt organizacji robót, plan zapewnienia jakości, harmonogram realizacji robót, protokoły z narad, raporty z przebiegu realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych.
51. **Dokumenty Wykonawcy** – oznaczają dokumenty wymienione w pkt. 1.1.6.1 Klauzuli 1 Postanowienia ogólne „Warunków kontraktu na budowę” FIDIC oraz inne dokumenty wytworzone przez Wykonawcę, w szczególności: Plan BIOZ, Program Robót, Program Zapewnienia Jakości, Metody i technologia wykonania głównych rodzajów Robót, Dokumentacja Powykonawcza.
52. **Dokumentacja powykonawcza budowy** – składa się z dokumentacji budowy z naniesionymi zmianami w projekcie budowlanym i wykonawczym, dokonanymi przez projektanta w trakcie wykonywania robót ze stwierdzeniem, że zmiany są nieistotne w świetle Prawa budowlanego, geodezyjnej dokumentacji powykonawczej i batymetrycznej, rozliczenia inwestycji, raportu końcowego z realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych i innych dokumentów.
53. **Przedmiar robót** – to zestawienie przewidzianych do wykonania robót podstawowych w kolejności technologicznej ich wykonania ze szczegółowym opisem lub wskazaniem podstaw ustalających szczegółowy opis, oraz wskazanie szczegółowych specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, z wyliczeniem i zestawieniem ilości jednostek przedmiarowych robót podstawowych. Ilości podane w przedmiarze są szacunkowe i mogą ulec zmianie.
54. **Obmiar robót**- pomiar wykonanych robót budowlanych, który ma za zadanie określać zgodność z Dokumentacją projektową faktycznego zakresu wykonanych robót, wg stanu na dzień jego przeprowadzenia albo w celu obliczenia wartości robót uzupełniających lub dodatkowych, nieobjętych przedmiarem. Roboty można uznać za wykonane pod warunkiem, że wykonano je zgodnie z wymaganiami zawartymi w projekcie wykonawczym i szczegółowych specyfikacjach technicznych, a ich ilość podaje się w jednostkach ustalonych w wycenionym przedmiarze robót, wchodzącym w skład Umowy.
55. **Roboty podstawowe** – minimalny zakres prac, które po wykonaniu są możliwe do odebrania pod względem ilości i wymogów jakościowych oraz uwzględniają przyjęty stopień scalenia robót.
56. **Odbiór częściowy** (robót budowlanych) – nazwa odbioru robót ulegających zakryciu i zanikających (wykopy podwodne, narzut kamienny, ułożenie warstwy geowłókniny). Odbiorem częściowym nazywa się także odbiór części obiektu budowlanego (umocnienia odcinka skarpy), wykonanego w stanie nadającym się do użytkowania, przed zakończeniem i odbiorem całego zakresu robót, objętego kontraktem, który jest traktowany jako „odbiór końcowy”.

57. **Odbiór gotowego obiektu budowlanego** – formalna nazwa czynności, zwanych też „odbiosem końcowym”, polegającym na protokólnym przyjęciu (odbiorze) od Wykonawcy gotowego obiektu budowlanego (pełnego zakresu robót budowlanych objętych kontraktem) przez osobę lub grupę o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych, wyznaczoną przez Zamawiającego, ale nie będącą Inżynierem Kontraktu na tej budowie. Odbioru dokonuje się po zgłoszeniu przez kierownika budowy faktu zakończenia robót budowlanych, łącznie z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu budowy i ewentualnie terenów przyległych, wykorzystywanych jako plac budowy, oraz po przygotowaniu przez niego dokumentacji powykonawczej. Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru końcowego, stwierdza kierownik budowy wpisem do dziennika budowy z niezwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora nadzoru inwestorskiego.
58. **Laboratorium** – laboratorium badawcze, zaakceptowane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, niezbędne do przeprowadzenia wszelkich badań i prób związanych z oceną jakości materiałów oraz robót.
59. **Materiały** – wszystkie tworzywa niezbędne do wykonania robót objętych kontraktem, zgodne z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami Technicznymi, zaakceptowane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.
60. **Warunki Kontraktu** – warunki kontraktowe dla budowy FIDIC dla robót inżynieryjno-budowlanych projektowanych przez Zamawiającego (tzw. „czerwona ksiązka”, 4 wydanie angielsko-polskie niezmienione 2008 – tłumaczenie 1 wydania 1999) oraz warunki szczególne
61. **Wyrób budowlany** – należy przez to rozumieć wyrób w rozumieniu przepisów o wyrobach budowlanych, wytworzony w celu wbudowania, wmontowania, zainstalowania lub zastosowania w sposób trwały w obiekcie budowlanym, wprowadzony do obrotu jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyrobów do stosowania we wzajemnym połączeniu, stanowiącym integralną całość użytkową.
62. **Zadanie budowlane** – część przedsięwzięcia budowlanego, stanowiąca odrębną całość konstrukcyjną lub technologiczną, zdolną do samodzielnego spełnienia przewidywanych funkcji techniczno – użytkowych. Zadanie może polegać na wykonywaniu robót związanych z budową, przebudową, modernizacją, utrzymaniem oraz ochroną budowli hydrotechnicznej lub jej elementu.
63. **Część obiektu lub etap wykonania** - należy przez to rozumieć część obiektu budowlanego zdolną do spełnienia przewidywanych funkcji techniczno - użytkowych i możliwą do odebrania i przekazania do eksploatacji
64. **Ustalenia techniczne** - należy przez to rozumieć ustalenia podane w normach, aprobatkach technicznych i szczegółowych specyfikacjach technicznych.

1.4.1. Terminy techniczne

1. **Odpowiednia zgodność** - należy przez to rozumieć zgodność wykonanych robót dopuszczalnymi tolerancjami, a jeśli granice tolerancji nie zostały określone - z przeciętnymi tolerancjami przyjmowanymi zwyczajowo dla danego rodzaju robót budowlanych.
2. **Droga tymczasowa (montażowa)** – droga specjalnie przygotowana, przeznaczona do ruchu pojazdów obsługujących zadanie budowlane na czas jego wykonania, przewidziana do usunięcia po jego zakończeniu.
3. **Budowla hydrotechniczna** - obiekt budowlany, stanowiący całość techniczno użytkową, której zadaniem jest kierowanie przepływem wód, ich gromadzeniem, piętrzeniem, a także spełniającą zadanie ochrony przeciwpowodziowej.
4. **Port morski** – rozumie się przez to akweny i grunty oraz związaną z nimi infrastrukturę portową, znajdującą się w granicach portu.
5. **Reda**, przedmorsze - obszar znajdujący się przed wejściem do portu morskiego, z wyznaczonymi torami wodnymi oraz płytkim i odpowiednim rodzajem dna umożliwiającym zakotwiczenie statków oczekujących na wejście do portu.
6. **Holownik** – jednostka pływająca wyposażona w odpowiednie urządzenia nawigacyjne i silniki napędowe, konstrukcyjnie przystosowana do holowania – ciągnięcia za sobą po akwenach wodnych innych obiektów pływających, nie posiadających zdolności samodzielnego poruszania się po akwenie wodnym, takich jak barki pchane, pontony, promy.
7. **Zestaw pływający** – zestaw dwóch lub więcej jednostek pływających składający się z holownika (pchacza) i obiektu ciągniętego (pchanego).
8. **Barka** - statek przeważnie jednopokładowy (bez własnego napędu lub z napędem), przeznaczony do przewożenia towarów na śródlądowych drogach wodnych, po zalewach, w portach i na morzu.
9. **Pchacz** – obiekt pływający wyposażony w odpowiednie urządzenia nawigacyjne i silniki napędowe, konstrukcyjnie przystosowany do pchania po akwenach wodnych innych obiektów pływających nieposiadających zdolności samodzielnego poruszania się po akwenie wodnym, takich jak: barki pchane, pontony, promy.
10. **Ponton** - Urządzenie pływające w kształcie szczelnej zamkniętej skrzyni służące do ustawiania na nim dźwigów (portowych, stocznioowych), rusztowań stocznioowych, baraków, mostów, itp.
11. **Szalanda** - błotniarka, jednostka pływająca taboru portowego, służąca do wywożenia urobku pogłębiarek, mająca zazwyczaj klapy denne,
12. **Urządzenia portowe** - wszelkie lądowe i wodne urządzenia służące do cumowania i postoju statków, przeładunku, przemieszczania i składowania oraz inne obiekty i urządzenia, niezbędne w eksploatacji portu lub dla użytku ogólnego;
13. **Tor wodny** – część drogi wodnej o określonej szerokości i głębokości, zgodnie z Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie określenia obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz. U. nr 4 z dnia 15 stycznia 2003 r. poz. 41)
14. **Mała głębokość** - głębokość dla prac nurkowych do -20m poniżej zwierciadła wody

15. **Skarpa** - stroma ściana np. wału ziemnego, ukształtowana w sposób naturalny lub sztuczny.
16. **Grodza** – tymczasowa budowla służąca do przegradzania koryta cieku na czas budowy

1.5. Ogólne warunki prowadzenia robót

1.5.1. Warunki techniczne i normy

Wykonawca zobowiązany jest znać wszelkie przepisy i rozporządzenia wydane przez organy Władzy państwowej, władze administracyjne oraz normy, przepisy i wytyczne, przywoływane w Dokumentacji lub w jakikolwiek sposób związane z Robotami objętymi Kontraktem. Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i norm, podczas całego okresu realizacji Kontraktu.

W szczególności Wykonawca będzie się stosował do:

- a) Ustawy z dn. 7.07.1994r., pt. „Prawo budowlane”
- b) Zarządzenia Ministra Infrastruktury, z dn. 26.06.2002r., w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki oraz tablicy informacyjnej (Dz. Ustaw 108 z 2002r.)
- c) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury, Dz. U. z 2003 r. Nr 120 poz. 1126 w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia „BIOZ”
- d) Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001r Prawo ochrony środowiska
- e) Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody

1.5.2. Realizacja obiektów hydrotechnicznych

Realizując obiekty hydrotechniczne infrastruktury portów morskich, Wykonawca powinien przestrzegać między innymi:

- a) Rozporządzenie Ministerstwa Środowiska, z dn. 20.04.2007r.; w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie
- b) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. „Prawo wodne”
- c) Aktualnych norm: Polskich Norm (PN), Norm Branżowych (BN), Norm Europejskich mających status Polskiej Normy (PN-EN) oraz przepisów i instrukcji, przywołanych w Dokumentacji Projektowej lub w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych. Ilekroć w specyfikacjach jest mowa o normach, należy rozumieć w/w rodzaje norm.
- d) Rozwiązań technicznych, zgodnych z długoletnią praktyką inżynierską, przy realizacji obiektów budownictwa hydrotechnicznego oraz ze sztuką inżynierską

1.6. Ogólne wymagania dotyczące materiałów i robót

Wykonawca Robót jest odpowiedzialny za jakość wbudowanych materiałów, bezpieczeństwo wszelkich czynności na terenie budowy, metody użyte przy budowie oraz za jakość i terminowość wykonanych robót i za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, Specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych, obowiązującymi normami i poleceniami Inżyniera.

1.6.1. Zakres robót

Wykonawca powinien zapewnić całość robocizny, materiałów, sprzętu, narzędzi, transportu i dostaw, niezbędnych do wykonania robót objętych umową, zgodnie z jej warunkami, Dokumentacją projektową, Specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych i ewentualnymi wskazówkami Inżyniera.

Przed ostatecznym odbiorem robót Wykonawca uprządkuje teren budowy i przyległy teren, dokona rozliczenia wykonanych robót, dostaw inwestorskich, materiałów z demontażu i przygotowuje obiekt do przekazania.

Wykonawca wykona do dnia odbioru i przedstawi Inżynierowi komplet dokumentów budowy wymagany przepisami prawa budowlanego. Dokona rozliczenia za zużyte media.

1.6.2. Ochrona i utrzymanie robót

Podczas realizacji robót (od przyjęcia do przekazania Terenu Budowy) Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę robót oraz mienia przekazanego razem z Terenem Budowy. Wykonawca będzie utrzymywać roboty do czasu końcowego odbioru. Utrzymanie powinno być prowadzone w taki sposób, aby obiekt lub jego elementy były w zadawalającym stanie przez cały czas, do momentu odbioru końcowego.

Jeżeli Wykonawca w jakimkolwiek czasie zaniedba utrzymanie robót, to na polecenie Inżyniera powinien rozpocząć roboty utrzymaniowe nie później niż w 24 godziny od wezwania pod rygorem: wstrzymania robót z winy Wykonawcy

1.6.3. Przekazanie terenu budowy

Zamawiający w terminie podanym w dokumentach umowy przekazuje Wykonawcy prawo dostępu do wszystkich części Placu Budowy i użytkowania ich wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi oraz przekazuje:

- lokalizację i współrzędne punktów głównych oraz reperów,
- Dziennik Budowy,
- Księgę Obmiaru Robót,
- dwa egzemplarze Dokumentacji Projektowej,
- dwa komplety Specyfikacji Technicznych.

Po przekazaniu Placu Budowy na Wykonawcy spoczywa odpowiedzialność za ochronę przekazanych mu punktów pomiarowych do chwili odbioru końcowego Robót. Uszkodzone lub zniszczone znaki geodezyjne Wykonawca odtworzy i utrwali na własny koszt.

1.6.4. Zgodność robót z dokumentacją projektową i ST

Dokumentacja projektowa, przedmiar robót, SST i wszystkie dodatkowe dokumenty przekazane Wykonawcy przez Inżyniera stanowią część umowy, a wymagania określone w choćby jednym z nich są obowiązujące dla Wykonawcy tak jakby zawarte były w całej dokumentacji. W przypadku rozbieżności w ustaleniach poszczególnych dokumentów obowiązuje kolejność ich ważności wymieniona w „Kontraktowych warunkach ogólnych” („Ogólnych warunkach umowy”). Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inspektora Nadzoru, który podejmie decyzję o wprowadzeniu odpowiednich zmian i poprawek. W przypadku rozbieżności, wymiary podane na piśmie są ważniejsze od wymiarów określonych na podstawie odczytu ze skali rysunku.

Wszystkie wykonane Roboty i dostarczone Materiały powinny być zgodne z planem sytuacyjnym, rzutami obiektów, profilami podłużnymi, przekrojami poprzecznymi, projektami obiektów inżynierskich i wymaganiami materiałowymi określonymi w Dokumentacji projektowej oraz w Specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót. Dane określone w dokumentacji projektowej i w ST będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowli muszą wykazywać zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.

Cechy Materiałów i elementów Robót powinny być jednorodne i wykazywać bliską zgodność z określonymi wymaganiami albo z wartościami średnimi określonego przedziału tolerancji. Przedział tolerancji przyjmuje się w celu uwzględnienia przypadkowych nieznacznych odchyśleń od wartości docelowych, jakie są praktycznie nieuniknione.

W przypadku, gdy Wykonawca zastosuje Urządzenia lub Materiały, które nie będą w pełni zgodne z Dokumentacją Projektową, lub Specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych i nie będą one spełniały minimalnych wymagań Zamawiającego, a będzie to miało wpływ na przyjęte rozwiązanie projektowe, to takie Urządzenia i Materiały oraz wszelkie zmiany z tym związane winny być ujęte przez Wykonawcę w ofercie bez dodatkowych opłat.

W przypadku, gdy Roboty lub Materiały nie będą w pełni zgodne z Dokumentacją Projektową, lub Specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych i będzie to miało wpływ na niezadowalającą jakość Robót, to takie Materiały będą niezwłocznie zastąpione innymi, a Roboty te rozebrane na koszt Wykonawcy.

Stwierdzenie przez projektanta (w trakcie pełnienia nadzoru autorskiego) niezgodności robót z projektem winno spowodować wpis do dziennika budowy z żądaniem wstrzymania robót budowlanych. Stałą kontrolę zgodności z projektem (lub wpisem projektanta do dziennika budowy wprowadzającym rozwiązania zamienne) oraz specyfikacjami sprawuj kierownik budowy i inspektor nadzoru inwestorskiego i autorskiego projektu.

Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały będą zgodne z dokumentacją projektową i ST.

W przypadku, gdy materiały lub roboty nie będą w pełni zgodne z dokumentacją projektową lub ST i wpłynie to na niezadowalającą jakość elementu budowli, to takie materiały zostaną zastąpione innymi, a elementy budowli rozebrane i wykonane ponownie na koszt Wykonawcy.

1.6.5. Zabezpieczenie terenu budowy

Wykonawca jest zobowiązany do zabezpieczenia terenu budowy w okresie trwania realizacji kontraktu aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót.

Zapewnienie warunków bezpieczeństwa pracy i pobytu osób, wykonujących czynności, związane z budową i nienaruszalność ich mienia, służącego do pracy, a także zabezpieczenie Terenu Budowy, przed dostępem osób niepowołanych (zaplecze lądowe).

Teren objęty robotami lądowymi, będzie trwale ogrodzony i odpowiednio chroniony przed dostępem osób postronnych. Ogrodzenie będzie utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres prowadzenia Robót, a Wykonawca prowadzić będzie szczegółową ewidencję osób i Sprzętu wjeżdżającego i opuszczającego Teren Budowy.

Za trwale ogrodzenie uznaje się ogrodzenie, uwzględniające specyficzną lokalizację Terenu Budowy, o odpowiedniej wysokości, grubości i powierzchni, utrudniające przedostanie się na teren budowy pojazdów oraz osób nieuprawnionych. Koszt i ryzyko utrzymania ogrodzenia i jego utrzymanie pokrywa Wykonawca.

Tymczasowe oznakowanie nawigacyjne akwenu Robót oraz sposób dostępu jednostek pływających Wykonawca uzgodni z Inżynierem i Zamawiającym.

Koszt i ryzyko wykonania ewentualnych objazdów, przejazdów oraz organizacji ruchu wodnego związanego z Robotami ponosi Wykonawca i uwzględnia je w ramach Zatwierdzonej Kwoty Kontraktowej. Obejmują one w szczególności:

- Opracowanie i uzgodnienie z Inżynierem i odpowiednimi instytucjami Projektu Organizacji Ruchu na czas trwania Robót wraz z dostarczeniem kopii Inżynierowi i aktualizacji w trakcie prowadzenia Robót
- Ustawienie tymczasowego oznakowania i oświetlenia zgodnego z wymaganiami bezpieczeństwa ruchu drogowego i żeglugi
- Opłaty za zajęcia terenu
- Przygotowanie terenu, tymczasowe nawierzchnie i ewentualnie tymczasowe konstrukcje cumownicze
- Tymczasowe przebudowy urządzeń obcych za zgodą ich właścicieli
- Utrzymanie i likwidacja objazdów, przejazdów i organizacji ruchu wodnego

Fakt przystąpienia do robót Wykonawca obwieści publicznie przed ich rozpoczęciem w sposób uzgodniony z Inżynierem oraz przez umieszczenie, w miejscach i ilościach określonych przez Inżyniera, tablic informacyjnych, których treść będzie zatwierdzona przez Inżyniera. Tablice informacyjne będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót.

Koszt zabezpieczenia terenu budowy nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest włączony w cenę kontraktową.

UWAGA: Wykonawca w kosztach budowy ma uwzględnić w cenie kontraktowej, wszelkie opłaty i koszty odszkodowań za zajęcie terenu.

1.6.6. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego dotyczących okresów ochronnych (obowiązujące dyrektywy unijne).

W okresie trwania budowy Wykonawca będzie podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub dóbr publicznych i innych, a wynikających z nadmiernego hałasu, wibracji, zanieczyszczenia lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na:

1. lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk, ukopów i dróg dojazdowych,
2. środki ostrożności i zabezpieczenia przed:
  - zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi,
  - zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,
  - możliwością powstania pożaru.
3. Wykonawca musi wziąć pod uwagę okresy prac z uwagi na zapisy w „Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach” m.in.:
  - wszelkie prace przy użyciu sprzętu ciężkiego, takie jak: czerpalne, pograżanie grodzic, roboty palowe, roboty rozbiórkowe jak również narzuty kamienne winny odbywać się poza okresem zimowania ptaków tj. poza miesiącami – od m-c listopada do m-ca lutego włącznie
  - lokalizować materiały wydobyte z dna morskiego z dala od cieków.
  - gromadzić materiały pochodzące z budowy w wydzielonych do tego miejscach i zagospodarować je w sposób bezpieczny dla środowiska.
  - w przypadku rozlewu produktów naftowych z maszyn i pojazdów na terenie budowy, należy zastosować odpowiednie środki zabezpieczające przedostanie się szkodliwych substancji do wód i ziemi.
  - głośne prace budowlane prowadzić tylko w porze dziennej od godz. 6,00 do godz. 22,00.
  - uregulować stan formalno-prawny w zakresie gospodarki odpadami.
  - przewidziane prace związane z wycinką drzew i krzewów, rozpocząć przed okresem lęgowym ptaków tj. przed 1 marca lub po 31 lipca,
  - prace modernizacyjne prowadzone na obszarze wód morskich wykonać poza okresem migracji ryb z morza do zalewu, tj. poza okresem od połowy kwietnia do połowy maja
4. Do pracy dopuścić tylko sprzęt budowlany oraz inne maszyny wykorzystane do wykonywania
  - przewidzianych w fazie budowy prac sprawny technicznie, charakteryzujący się niską emisyjnością
  - zanieczyszczeń emisyjnych do powietrza.
5. Ograniczyć czas pracy maszyn i urządzeń posiadających silniki napędzane olejem napędowym w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza substancjami gazowymi wydzielanymi podczas spalania oleju napędowego w silnikach.
6. Prowadzić stałą kontrolę sprzętu wykorzystywanego w fazie realizacji przedsięwzięcia.
7. Prowadzić ewidencję odpadów w oparciu o dokumenty określone w rozporządzeniu Ministra środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 231).
8. Po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia należy teren uporządkować i w zależności od poprzedniego zagospodarowania zrehabilitować.

Oplaty i ewentualne kary za przekroczenie w trakcie realizacji Robót norm określonych w odpowiednich przepisach dotyczących ochrony środowiska obciążą Wykonawcę.

1.6.7. Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej. Wykonawca będzie utrzymywać, wymagany na podstawie odpowiednich przepisów sprawny sprzęt przeciwpożarowy, na terenie budowy oraz w pomieszczeniach biurowych, mieszkalnych, magazynach oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.6.8. Materiały szkodliwe dla otoczenia

Materiały lub wyroby, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia nie mogą być dopuszczone do użycia.

Nie dopuszcza się użycia materiałów, wywołujących szkodliwe promieniowanie, o stężeniu większym od dopuszczalnego.

Wszelkie materiały odpadowe, użyte do Robót, będą miały świadectwo dopuszczenia, wydane przez uprawnioną jednostkę.

Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia, tylko w czasie Robót, a po ich zakończeniu, szkodliwość ta zanika (np. pylenie) mogą być użyte, pod warunkiem przestrzegania zasad bezpieczeństwa w czasie wbudowywania.

Jeżeli Wykonawca użył materiałów szkodliwych dla otoczenia, a ich użycie spowodowało zagrożenie środowiska, to konsekwencje tego faktu poniesie Wykonawca zgodnie z Kontraktem.

1.6.9. Ochrona własności publicznej i prywatnej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych

mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy. Inżynier będzie na bieżąco informowany o wszystkich umowach zawartych pomiędzy Wykonawcą a właścicielami nieruchomości i dotyczących korzystania z własności i dróg wewnętrznych. Jednakże, ani Inżynier ani Zamawiający nie będzie ingerował w takie porozumienia, o ile nie będą one sprzeczne z postanowieniami zawartymi w warunkach umowy. **UWAGA: Wykonawca w kosztach budowy ma uwzględnić w cenie kontraktowej, wszelkie opłaty za zajęcie terenu.**

1.6.10. Ograniczenie obciążeń osi pojazdów

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji, znajdujących się na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp., zlokalizowane w miejscu prowadzenia Robót.

Wykonawca jest zobowiązany uzyskać, od Władz i Właścicieli tych urządzeń (gestorów sieci), potwierdzenie prawdziwości w/w informacji przed rozpoczęciem robót.

Wykonawca, w ramach swoich Robót i obowiązków, zapewni właściwe: nadzór, oznaczenie i zabezpieczenie tych urządzeń i instalacji przed uszkodzeniem w czasie trwania Robót.

Wykonawca musi zawiadomić gestorów sieci i właściwe instytucje oraz Inżyniera, o terminie i zakresie Robót, związanych z czasowym lub trwałym przełożeniem w/w instalacji lub urządzeń podziemnych lub o Robotach prowadzonych w ich pobliżu. W takim przypadku Wykonawca uzyska uzgodnienie od gestorów sieci dotyczące sposobu i terminu Robót, zapewni odpowiedni nadzór, a także ich zgodę na rozpoczęcie Robót.

O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji, Wykonawca powinien powiadomić Inżyniera oraz zainteresowanych gestorów sieci i właściwe instytucje i będzie z nimi współpracował przy dokonywaniu napraw. Wykonawca, bowiem odpowiada za wszelkie uszkodzenia instalacji i urządzeń podziemnych, spowodowane jego działaniem.

W przypadku naruszenia lub uszkodzenia budowli, urządzeń lub instalacji w trakcie wykonywania Robót, lub na skutek zaniedbania, a także później, w czasie realizacji jakichkolwiek innych Robót Wykonawca na swój koszt i ryzyko naprawi uszkodzenia w najkrótszym możliwym terminie i przywróci je do stanu prawidłowego, zwalniając w tym zakresie Zamawiającego z odpowiedzialności.

Wymagania te określają obowiązujące przepisy w zakresie ochrony przeciwpożarowej - w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003 w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 121 poz. 1138 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003 w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. Nr 121 poz. 1139 z późniejszymi zmianami).

Wykonawca uwzględni w Programie czas na działania związane z zabezpieczeniem i przebudowaniem instalacji.

Koszty związane z wypełnieniem powyższych zobowiązań, Wykonawca ujmie w cenie ofertowej i Zatwierdzonej Kwocie Kontraktowej.

1.6.11. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Podczas realizacji Robót Wykonawca będzie przestrzegał wszystkich przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać o zdrowie i bezpieczeństwo pracy swych pracowników i zapewni właściwe warunki pracy i warunki sanitarne.

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia Robót wszelkie przepisy z zakresu BHP, a w szczególności:

- a) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych [Dz. U. z 2003r. Nr 47 poz. 401]
- b) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy [Dz.U. z 1997r. nr 129 poz. 844 z późn. zmianami z 2003r.Nr168 poz.1650t.]]
- c) Przepisy art. 21a. Ustawy z dnia 7 lipca 1994r., Prawo Budowlane
- d) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r., w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia „BIOZ” [Dz. U. z 2003r. nr 120 poz. 1126 z późn. zmianami]

Podstawowym obowiązkiem wykonawcy jest:

- a) Opracowanie i wdrożenie Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (BIOZ). Kierownik budowy, zgodnie art. 21a Ustawy Prawo budowlane, jest zobowiązany (przed rozpoczęciem budowy) sporządzić, plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, zwanego „planem BIOZ”, na podstawie informacji zawartych w Projekcie budowlanym i wykonawczym. „Plan BIOZ” należy opracować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz plany bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120 poz. 1126).
- b) Poinformowanie pracowników o zagrożeniach jakie mogą mieć miejsce na terenie budowy
- c) Zapewnienie pracownikom warunków sanitarnych zgodnie z obowiązującymi przepisami
- d) Zapewnienie i utrzymanie w dobrym stanie technicznym wszelkiego rodzaju urządzeń zabezpieczających, socjalnych oraz sprzętu i odpowiedniej odzieży, przeznaczonych dla ochrony życia i zdrowia pracowników

Powyższa lista nie jest zamknięta, a Wykonawca odpowiada za zapewnienie, że wszelkie wymogi i zobowiązania bezpieczeństwa i higieny pracy przy robotach i dla pracowników oraz warunki socjalne są spełnione.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie ofertowej i Zatwierdzonej Kwocie Kontraktowej.

1.6.12. Stosowanie się do prawa i innych przepisów

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie zarządzenia wydane przez władze centralne i miejscowe oraz inne przepisy, regulaminy i wytyczne, które są w jakikolwiek sposób związane z wykonywanymi robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych postanowień podczas prowadzenia robót.

Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie znaków firmowych, nazw lub innych chronionych praw w odniesieniu do sprzętu, materiałów lub urządzeń użytych lub związanych z wykonywaniem robót i w sposób ciągły będzie informować Inżyniera o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń i inne odnośne dokumenty. Wszelkie straty, koszty postępowania, obciążenia i wydatki związane z naruszeniem jakichkolwiek praw patentowych pokryje Wykonawca, z wyjątkiem przypadków, kiedy takie naruszenie wyniknie z wykonania projektu lub specyfikacji dostarczonej przez Inżyniera.

1.6.13. Wymagania dotyczące ruchu pojazdów i sprzętu pływającego

1.6.13.1 Sprzęt pływający - Plan bezpieczeństwa żeglugi

Zgodnie z Projektem organizacji Robót Wykonawca jest zobowiązany do opracowania Planu bezpieczeństwa żeglugi oraz uzgodnienia go. W szczególności.

Plan bezpieczeństwa żeglugi winien między innymi zawierać:

- wskazanie granic akwenu zajętego w czasie prowadzenia Robót,
- dane o rodzaju sprzętu pływającego, uprawnionego do wykonywania Robót,
- informację o czasie pracy w ciągu doby,
- dane o oświetleniu nawigacyjnym i znakach nawigacyjnych,
- dane o zasięgu wyrzucanych kotwic,
- tymczasowe miejsca postojowe sprzętu pływającego i punkty cumownicze,
- miejsca postoju sprzętu po zakończeniu pracy,
- dane o kwalifikacjach pracowników i nadzorze nad pracownikami,
- dane o łączności radiowej,
- informację o istniejącym oznakowaniu nawigacyjnym oraz urządzeniach pomiarowych i sposobie ich zabezpieczenia
- przed uszkodzeniem w czasie prowadzenia robót (szczegółowy opis winien być zawarty w Projekcie organizacji robót),
- inne uzgodnienia wynikające z przepisów.

Plan bezpieczeństwa żeglugi zatwierdza Inspektor nadzoru inwestorskiego i występuje o wydanie Zarządzenia w sprawie ograniczeń wynikających z Planu.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo Robót i nadzór bezpośredni i kontrolny nad sprzętem.

1.6.13.2 Baza nurkowa - Plan prac podwodnych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy robotach podwodnych, Kierownik robót nurkowych podległy Wykonawcy jest zobowiązany do opracowania Planu prac podwodnych, który powinien być w treści zgodny z Rozporządzeniem. Niezależnie Kierownik prac nurkowych jest zobowiązany do prowadzenia Dziennika prac podwodnych.

Plan prac podwodnych zatwierdza Kierownik budowy i Inspektor nadzoru inwestorskiego.

Plany określone w pkt 1.6.13.1 i 1.6.13.2 stanowią załączniki do Planu BIOZ. Bez ich opracowania i zatwierdzenia nie wolno rozpoczynać Robót.

1.6.14. Równoważność norm i zbiorów przepisów prawnych

Gdziekolwiek w dokumentach kontraktowych powołane są konkretne normy i przepisy, które spełniać mają materiały, sprzęt i inne towary oraz wykonane i zbadane roboty, będą obowiązywać postanowienia najnowszego wydania lub poprawionego wydania powołanych norm i przepisów o ile w warunkach kontraktu nie postanowiono inaczej. W przypadku, gdy powołane normy i przepisy są państwowe lub odnoszą się do konkretnego kraju lub regionu, mogą być również stosowane inne odpowiednie normy zapewniające równy lub wyższy poziom wykonania niż powołane normy lub przepisy, pod warunkiem ich sprawdzenia i pisemnego zatwierdzenia przez Inżyniera. Różnice pomiędzy powołanymi normami a ich proponowanymi zamiennikami muszą być dokładnie opisane przez Wykonawcę i przedłożone Inżynierowi do zatwierdzenia.

1.6.15. Zgodność z wymaganiami zezwoleń

- Wykonawca uzyska na własny koszt, poza dokumentami przekazanymi przez Zamawiającego, o których mowa w pkt. 1.5.1 powyżej, wszelkie wymagane przepisami prawa polskiego decyzje administracyjne, uzgodnienia, zgody, opinie oraz aprobaty, niezbędne do realizacji zadania inwestycyjnego, w tym w szczególności zezwolenia na zmianę ruchu, ograniczenia ruchu, zezwolenia na przejazd ciężkiego lub ponad gabarytowego sprzętu, zezwolenia na transport morski, na używanie krótkofalówek, na rozpoczęcie robót w instalacjach gestorów sieci lub zmianę położenia użyteczności publicznych, itd.)
- Najpóźniej na 4 dni przed planowaną Datą Rozpoczęcia, Wykonawca przedstawi Inżynierowi listę pozwoleń, o których mowa powyżej, wymaganych do rozpoczęcia i zakończenia Robót zgodnie z Programem.
- Wykonawca powinien stosować się do wymagań zezwoleń i powinien umożliwić uprawnionym instytucjom administracyjnym, wykonywanie inspekcji oraz przewidzianych przepisami kontroli Robót. Ponadto Wykonawca powinien umożliwić tym instytucjom, o ile tego zażądata, uczestnictwo w procedurach badań i kontroli, co jednak nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności, związanej z w/w uzgodnieniami i zezwoleniami.

1.6.16. Tablice informacyjne

- a) Wykonawca ma obowiązek wykonania, zamontowania i utrzymywania w czasie od daty przekazania Terenu Budowy do daty wystawienia Świadectwa Przejęcia tablicę informacyjną budowy.
- b) Treść, wielkość, miejsce umieszczenia muszą odpowiadać wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 26.06.2002r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia. [Dz.U. z dnia 17 lipca 2002 r. nr 108 poz. 935.]
- c) Wykonawca, powinien dostarczyć, zamontować i utrzymywać na Terenie Budowy tablicę informacyjną-promocyjną budowy, wykonaną z trwałego materiału i opisaną w trwały i czytelny sposób, w języku polskim oraz uzgodnioną wcześniej z Inżynierem.
- d) Tablica informacyjno-promocyjna powinna spełniać następujące wymagania:
  - Wymiary 2,4x1,8 m
  - Treść tablicy zostanie uzgodniona z Inżynierem
- e) Tablica powinna być usytuowana w widocznym miejscu, uzgodnionym z Inżynierem.

1.7. Dokumenty Wykonawcy

1.7.1. Wymagania ogólne

- a) Jeżeli w trakcie wykonywania Robót okaże się koniecznym uzupełnienie Rysunków (Dokumentacji Projektowej przekazanej przez Zamawiającego), Wykonawca sporządzi te Rysunki i Specyfikacje na własny koszt i ryzyko i przedłoży je Inżynierowi do zatwierdzenia.
- b) Dodatkowo, poza Specyfikacjami, Rysunkami i innymi informacjami zawartymi w Kontrakcie, Wykonawca powinien dostarczyć wszystkie rysunki, dokumenty, zezwolenia potrzebne do wykonywania Robót oraz do określenia parametrów technicznych wymaganych w Kontrakcie.
- c) Wykonawca może składać te informacje kolejno w częściach, ale każda przedłożona część musi być w dostatecznym stopniu kompletna, by mogła być sprawdzona i zatwierdzona w sposób przewidziany prawem lub warunkami Kontraktu - niezależnie od całości projektu.
- d) Dokonanie weryfikacji w sposób przewidziany prawem lub Kontraktem, nie przesądza o zatwierdzeniu jej przez Inżyniera, który może stwierdzić, że w/w Dokumentacja nie spełnia wymagań Kontraktu. Zatwierdzenie przez Inżyniera nie umniejsza odpowiedzialności Wykonawcy, wynikającej z Kontraktu.
- e) W szczególności Dokumenty Wykonawcy poza określonymi w Klauzulach Kontraktu, powinny obejmować:
  - Plan BIOZ
  - Program Robót
  - Program Zapewnienia Jakości (PZJ)
  - Metody i technologię wykonania głównych rodzajów Robót
  - Dokumentację Powykonawczą

1.7.2. Plan BIOZ

Wykonawca sporządzi Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (BIOZ) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r., w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia [Dz. U. z 2003r. Nr 120 poz. 1126] w terminie 21 dni od Daty Rozpoczęcia i przedłoży do akceptacji Inżynierowi.

2. MATERIAŁY

2.1. Wymagania ogólne

1. Wszystkie Materiały stosowane przez Wykonawcę przy wykonywaniu Robót winny być:
  - do budowy powinny być użyte materiały nowe i nieużywane, odpowiadające wymogom, określonym w art. 10 ustawy „Prawo Budowlane”, w normach, zgodne z postanowieniami Kontraktu, Dokumentacją Projektową, Specyfikacjami Technicznymi oraz odpowiadające wymogom zawartym w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie oceny zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych, dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie [Dz. U. z 2004r Nr 92 poz.881.] .Materiały muszą posiadać wymagane prawem certyfikaty zgodności oraz oznakowanie i posiadać świadectwo dopuszczenia do obrotu i stosowania na terenie RP oraz wymagane Ustawą z dnia 3 kwietnia 1993r. certyfikaty bezpieczeństwa,
  - odpowiadać wymaganiom norm i przepisów wymienionych w niniejszych Specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych i w Dokumentacji Projektowej oraz innych nie wymienionych, ale obowiązujących norm i przepisów,
  - mieć wymagane polskimi przepisami atesty i certyfikaty, w tym również i świadectwa dopuszczenia do obrotu.
  - **Do realizacji obiektów hydrotechnicznych, znajdujących się w środowisku oddziaływania wody morskiej należy, o ile Dokumentacja Projektowa nie stanowi inaczej, stosować materiały całkowicie odporne na korozyjne działanie środowiska, a w przypadku braku takiej odporności stosować elementy trwale zabezpieczone, strukturalnie oraz powierzchniowo, zgodnie z wymogami zawartymi w Dokumentacji Projektowej i SST.**
2. Wykonawca poniesie wszelkie koszty związane z dostarczeniem Materiałów do Robót.

2.2. Źródło uzyskania materiałów

1. Co najmniej na trzy tygodnie przed zaplanowanym wykorzystaniem jakichkolwiek Materiałów przeznaczonych do Robót, Wykonawca przedstawi Inżynierowi do zatwierdzenia szczegółowe informacje dotyczące

- proponowanego źródła wytwarzania, zamawiania lub wydobywania tych Materiałów oraz odpowiednie świadectwa badań laboratoryjnych, deklaracje zgodności i próbki.
2. Zatwierdzenie poszczególnych częściowych dostaw Materiałów z danego źródła nie oznacza automatycznego zatwierdzenia wszystkich materiałów z tego źródła.
  3. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia badań w celu udokumentowania, że Materiały uzyskane z dopuszczonego źródła spełniają w sposób ciągły wymagania Specyfikacji technicznych i odbioru robót budowlanych w czasie postępu Robót.

2.3. Pozyskiwanie materiałów miejscowych

1. Wykonawca odpowiada za uzyskanie pozwoleń od właścicieli i odnośnych władz na pozyskanie Materiałów z jakichkolwiek źródeł miejscowych, włączając w to źródła wskazane przez Inżyniera i jest zobowiązany dostarczyć Inżynierowi wymagane dokumenty przed przystąpieniem do eksploatacji.
2. Przynajmniej na trzy tygodnie przed użyciem każdego materiału przewidywanego do wykonania robót stałych, wykonawca przedłoży szczegółową informację o źródle produkcji, zakupu lub pozyskania takich materiałów, atestach, wynikach odpowiednich badań laboratoryjnych i próbek do akceptacji zarządzającego realizacją umowy. To samo dotyczy instalowanych urządzeń.
3. Wykonawca przedstawi Inżynierowi do zatwierdzenia raporty z badań terenowych i laboratoryjnych oraz proponowaną przez siebie metodę wydobywania i selekcji.
4. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych wszystkich Materiałów użytych do realizacji Robót.
5. Z wyjątkiem uzyskania na to pisemnej zgody Inżyniera, Wykonawca nie będzie prowadzić żadnych wykopów w obrębie Terenu Budowy poza tymi, które zostały wyszczególnione w Projekcie.
6. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów z jakiegokolwiek źródła.
7. Wszystkie odpowiednie materiały pozyskane z wykopów na terenie Budowy lub z innych miejsc wskazanych w Kontrakcie będą wykorzystane do Robót lub odwiezione na odkład odpowiednio do wymagań Projektu lub wskazań Inżyniera.
8. Eksploatacja źródeł materiałów będzie zgodna z wszelkimi regulacjami prawnymi obowiązującymi na danym obszarze.

2.4. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, do czasu gdy będą one potrzebne do Robót, były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do Robót i były dostępne do kontroli przez Inżyniera.

Miejsca czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie Terenu Budowy w miejscach uzgodnionych z Inżynierem lub poza Terenem Budowy w miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę.

2.5. Inspekcja wytwórni Materiałów

Wytwórnie Materiałów mogą być okresowo kontrolowane przez Inżyniera w celu sprawdzenia zgodności stosowanych metod produkcyjnych z wymaganiami. W celu sprawdzenia właściwości Materiałów mogą być pobierane ich próbki. Wyniki tych inspekcji będą podstawą akceptacji określonej partii Materiałów pod względem jakości. W przypadku gdy Inżynier będzie przeprowadzał inspekcję wytwórni, będą zachowane następujące warunki:

- W czasie inspekcji Inżynier będzie miał zapewnioną współpracę i pomoc Wykonawcy oraz producentów Materiałów,
- Inżynier będzie miał wolny dostęp w dowolnym czasie do tych części wytwórni, gdzie odbywa się produkcja Materiałów przeznaczonych do realizacji Kontraktu.

2.6. Materiały nie odpowiadające wymaganiom

Materiały nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z Terenu Budowy, bądź złożone we wskazanym przez Inżyniera miejscu. Jeżeli Inżynier zezwoli Wykonawcy na użycie tych materiałów do innych Robót niż tych dla których zostały zakupione, to koszt tych materiałów zostanie oszacowany przez Inżyniera.

Każdy element Robót, w którym znajdują się nie zbadane, bądź niezaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego odrzuceniem i niezapłaceniem.

2.7. Wariantowe stosowanie materiałów

Jeśli Dokumentacja Projektowa lub SST przewidują możliwość wariantowego zastosowania rodzaju materiału w wykonywanych Robotach, Wykonawca powiadomi Inżyniera o swoim zamiarze co najmniej 3 tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeśli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Inżyniera. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniany bez zgody Inżyniera.

3. SPRZĘT

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych Robót. Sprzęt używany do Robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w ST, PZJ lub projekcie organizacji Robót, zaakceptowanym przez Inżyniera; w przypadku braku ustaleń w takich dokumentach sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inżyniera.

Liczba i wydajność sprzętu będzie gwarantować przeprowadzenie Robót, zgodnie z zasadami określonymi w Dokumentacji Projektowej, ST i wskazaniach Inżyniera w terminie przewidzianym Kontraktem.

Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania Robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie on zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

Jeżeli projekt wykonawczy lub Specyfikacja Techniczna przewidują możliwość wariantowego użycia sprzętu przy wykonywaniu robót, wykonawca przedstawi wybrany sprzęt do akceptacji przez zarządzającego realizacją umowy. Sprzęt ten nie może być później zmieniany bez jego zgody.

Wykonawca dostarczy Inżynierowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami.

Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia nie gwarantujące zachowania warunków Kontraktu, zostaną przez Inżyniera zdyskwalifikowane i nie dopuszczone do Robót. Sprzęt pływający musi mieć wymagane przepisami świadectwa zdolności Żeglugowej.

4. TRANSPORT

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych Robót i właściwości przewożonych materiałów.

Liczba środków transportu będzie zapewniać prowadzenie Robót zgodnie z zasadami określonymi w Dokumentacji Projektowej, ST i wskazaniach Inżyniera, w terminie przewidzianym Kontraktem.

Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego, w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych. Środki transportu nie odpowiadające warunkom Kontraktu na polecenie Inżyniera będą usunięte z Terenu Budowy.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do Terenu Budowy.

Stosowany do wykonania robót przewidzianym Kontraktem tabor pływający powinien spełniać wszystkie wymagania bezpieczeństwa żeglugi.

Przy ruchu jednostek pływających po akwenie wodnym należy przestrzegać odpowiednie przepisy pracy w portach morskich i wodach przybrzeżnych oraz na jednostkach żeglugi. Wszelki ruch statków i innych jednostek odbywać się będzie zgodnie z przepisami zarządzenia, zwanego dalej przepisami portowymi które regulują sprawy w zakresie bezpieczeństwa ruchu statków, korzystania z usług portowych mających znaczenie dla bezpieczeństwa morskiego, ochrony środowiska i utrzymania porządku na obszarze morskich portów, leżących w zakresie właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni.

5. WYKONANIE ROBÓT

Uwaga:

W trakcie prowadzonych robót mogą wystąpić wahania poziomu wód powierzchniowych i podziemnych. Projekt odwodnienia wykopu pod roboty wymienione projekcie opracuje wykonawca. Decyzję o konieczności wykonania instalacji służących do odwodnienia wykopów i jej wielkości podejmie Inspektor nadzoru inwestorskiego. Koszt odwodnienia należy wliczyć w cenę jednostkową wykonania robót.

5.1. Ogólne zasady wykonywania Robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z Kontraktem oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych Robót, za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, wymaganiami ST, PZJ, projektu organizacji Robót oraz poleceniami Inżyniera.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wysokości wszystkich elementów Robót zgodnie z wymiarami i rzędnymi określonymi w Dokumentacji Projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Inżyniera.

Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczaniu Robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Inżynier, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt.

Sprawdzenie wytyczenia Robót lub wyznaczenia wysokości przez Inżyniera nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.

Decyzje Inżyniera dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów Robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w Kontrakcie, Dokumentacji Projektowej i w ST, a także w normach i wytycznych.

Przy podejmowaniu decyzji Inżynier uwzględni wyniki badań materiałów i Robót, rozrzuty normalnie występujące przy produkcji i przy badaniach materiałów, doświadczenia z przeszłości, wyniki badań naukowych oraz inne czynniki wpływające na rozważaną kwestię.

Wykonawca jest zobowiązany do informowania lokalnych społeczności o utrudnieniach mogących wystąpić w związku z prowadzeniem Robót. Informacje te Wykonawca będzie przekazywać poprzez zawiadomienia na piśmie władz lokalnych oraz za pomocą tablic informacyjnych umieszczonych w okolicy Terenu Budowy. Rodzaj, rozmieszczenie i treść informacji Wykonawca uzgodni z Inżynierem.

Polecenia Inspektora nadzoru inwestorskiego będą wykonywane nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, po ich otrzymaniu przez Wykonawcę, pod groźbą zatrzymania robót. Skutki z tego tytułu ponosi Wykonawca.

Organizację placu budowy i prowadzenia robót należy realizować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 06.02.2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U.Nr.47 poz.401 z 2003r.). Zgodnie z ww. Rozporządzeniem przed przystąpieniem do Robót Wykonawca zobowiązany jest opracować instrukcję bezpiecznego ich wykonywania i zaznajomić z nią pracowników w zakresie wykonywanych przez nich robót. Zagospodarowanie placu budowy należy wykonać zgodnie z rozdziałem 3 Rozporządzenia. Warunki socjalne i higieniczne należy zapewnić zgodnie z rozdziałem 4 Rozporządzenia. Instalacje elektryczne należy wykonywać zgodnie z rozdziałem 6 Rozporządzenia.

5.2 Roboty rozbiórkowe

Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia robót rozbiórkowych na podstawie decyzji wydanej przez właściwy organ. Roboty rozbiórkowe większych lub skomplikowanych obiektów budowlanych prowadzi się na podstawie dokumentacji projektowej i projektu organizacji robót, którego zakres należy uzgodnić z Inżynierem.

5.3 Czynności geodezyjne na budowie

Wykonawca będzie odpowiedzialny za prawidłowe, zgodne z dokumentacją projektową, wytyczenie wszystkich nowo projektowanych obiektów przez uprawnionego geodetę, który przeniesie wysokości z reperów, wyznaczy kierunki i spadki zgodnie z dokumentacją projektową. Przy realizacji obiektów wymagających stałego nadzoru i kontroli geodezyjnej, Wykonawca zapewni stałe zatrudnienie uprawnionego geodety, który będzie służył również pomocą Inżynierowi przy sprawdzaniu lokalizacji i rzędnych.

5.4 Likwidacja placu budowy

Wykonawca jest zobowiązany do likwidacji placu budowy i pełnego uporządkowania terenu wokół budowy. Uprzątnięcie terenu budowy stanowi wymóg określony przepisami administracyjnymi i Prawem Budowlanym.

5.5. Założenia do etapowania robót

Kolejność wykonania robót zdeterminowana będzie przyjętym podziałem na etapy realizacji oraz taką ich organizacją by przez cały okres budowy zapewniony był dojazd do wszystkich jednostek operujących na terenie budowy pozwalający na normalne funkcjonowanie tych jednostek

5.4. Założenia do etapowania robót

Kolejność wykonania robót zdeterminowana będzie przyjętym podziałem na etapy realizacji oraz taką ich organizacją by przez cały okres budowy zapewniony był dojazd do wszystkich jednostek operujących na terenie budowy pozwalający na normalne funkcjonowanie tych jednostek.

5.5. Wykonanie robót

Przy wykonaniu robót należy bezwzględnie przestrzegać obowiązujących przepisów BHP.

W przypadku natrafienia na urządzenia infrastruktury technicznej, nie naniesione na plan zagospodarowania terenu należy je zabezpieczyć i powiadomić Inspektora Nadzoru Inwestorskiego oraz Biuro Projektowe.

Odstępstwa od projektu muszą być uzgodnione z projektantem w ramach nadzoru autorskiego.

Roboty nie ujęte w niniejszej ST należy realizować zgodnie z instrukcjami wykonania i stosowania, normami branżowymi, warunkami technicznymi, obowiązującymi PN oraz wymogami producentów materiałów i urządzeń.

W celu zapewnienia właściwej jakości robót należy rygorystycznie przestrzegać odpowiednich warunków technicznych wykonania i odbioru robót i specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Program zapewnienia jakości (PZJ)

1. Do obowiązków Wykonawcy należy opracowanie i przedstawienie do aprobaty Inżyniera programu zapewnienia jakości (PZJ) dla Robót, w którym zaprezentuje on zamierzony sposób wykonywania Robót, możliwości techniczne, kadrowe i organizacyjne gwarantujące wykonanie Robót zgodnie z Dokumentacją Projektową, Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych oraz poleceniami i ustaleniami przekazanymi przez Inżyniera.

2. Program zapewnienia jakości będzie zawierać:

- **Część ogólną podającą:**
  - organizację wykonania Robót, w tym terminy i sposób prowadzenia Robót,
  - organizację ruchu na budowie wraz z oznakowaniem Robót
  - zasady BHP,
  - wykaz zespołów roboczych, ich kwalifikacje i przygotowanie praktyczne
  - wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych elementów Robót
  - system (sposób i procedurę) proponowanej kontroli i sterowania jakością wykonywanych Robót
  - wyposażenie w sprzęt i urządzenia do pomiarów i kontroli (opis laboratorium własnego lub laboratorium, któremu Wykonawca zamierza zlecić prowadzenie badań)
  - sposób oraz formę gromadzenia wyników badań laboratoryjnych, zapisów pomiarów, a także wyciągniętych wniosków i zastosowanych korekt w procesie technologicznym, proponowany sposób i formę przekazywania tych informacji Inżynierowi.
- **Część szczegółową, podającą dla każdego rodzaju Robót następujące dane:**
  - wykaz maszyn i urządzeń na budowie z ich parametrami technicznymi oraz wyposażeniem w mechanizmy do sterowania i urządzenia pomiarowo-kontrolne,
  - rodzaje i ilość środków transportu lądowego z podaniem sposobu załadunku i rozładunku,
  - rodzaje i ilość środków transportu wodnego z podaniem sposobu załadunku i rozładunku,
  - sposób, rodzaj i ilość urządzeń do magazynowania i załadunku materiałów itp.
  - sposób zabezpieczenia i ochrony ładunków przed utratą ich właściwości podczas transportu
  - sposób i procedurę pomiarów i badań (rodzaj i częstotliwość, pobieranie próbek, legalizacja i sprawdzanie urządzeń, itp.) prowadzonych podczas dostaw materiałów, wytwarzania mieszanek i wykonywania poszczególnych elementów Robót
  - sposób postępowania z materiałami i robotami nie odpowiadającymi wymaganiom

6.2. Zasady kontroli jakości Robót

Celem kontroli Robót będzie takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć założoną jakość Robót. Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę jakości Robót i jakości Materiałów. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli obejmujący personel, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz robót.

Dodatkowym elementem kontroli robót powinno być wykonanie echosondą pomiarów przed rozpoczęciem robót, między fazowych i powykonawczych przekrojów kontrolnych. Przekroje powinny odzwierciedlać pochylenie skarpy nie większe niż 1:2. Niezależnie bardzo istotnym elementem będą przeglądy robót przez nurków.

Przed zatwierdzeniem programu zapewnienia jakości zarządzający realizacją umowy (Inspektor nadzoru inwestorskiego) może zażądać od Wykonawcy przeprowadzenia badań w celu zademonstrowania, że poziom ich wykonania jest zadowalający.

Wykonawca będzie przeprowadzał pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami dokumentacji projektowej i ST oraz poleceniami Inspektora nadzoru inwestorskiego.

Wykonawca dostarczy Inżynierowi świadectwa dopuszczenia, informujące, że wszystkie urządzenia i sprzęt badawczy posiadają ważną legalizację odpowiadającą wymaganiom norm i wytycznych określających procedury badań.

Inżynier będzie przekazywał Wykonawcy pisemne informacje o jakichkolwiek niedociągnięciach urządzeń, sprzętu, pracy personelu lub metod badawczych. Jeśli niedociągnięcia te będą tak poważne, że mogą wpłynąć ujemnie na wyniki badań, Inżynier natychmiast wstrzyma użycie badanych Materiałów i dopuści je do użycia dopiero wtedy, kiedy niedociągnięcia w pracy Wykonawcy zostaną usunięte i stwierdzona zostanie odpowiednia jakość tych materiałów.

Minimalne wymagania co do zakresu badań i ich częstotliwości są określone w Szczegółowych Specyfikacjach technicznych, normach i wytycznych. W przypadku gdy brak jest wyraźnych przepisów zarządzający realizacją umowy ustali jaki zakres kontroli jest konieczny, aby zapewnić wykonanie robót zgodnie z umową. Wszystkie koszty związane z organizowaniem i prowadzeniem badań ponosi Wykonawca.

6.3. Pobieranie próbek

Próbki będą pobierane losowo. Zaleca się stosowanie statystycznych metod pobierania próbek, opartych na zasadzie, że wszystkie jednostkowe elementy produkcji mogą być z jednakowym prawdopodobieństwem wytypowane do badań. Inżynier będzie mieć zapewnioną możliwość udziału w pobieraniu próbek.

Na zlecenie inżyniera Wykonawca będzie przeprowadzać dodatkowe badania tych materiałów, które budzą wątpliwości co do jakości, o ile kwestionowane materiały nie zostaną przez Wykonawcę usunięte lub ulepszone z własnej woli. Koszty tych dodatkowych badań pokrywa Wykonawca tylko w przypadku stwierdzenia usterek; w przeciwnym przypadku koszty te pokrywa Zamawiający.

Pojemniki do pobierania próbek będą dostarczone przez Wykonawcę i zatwierdzone przez Inżyniera. Próbki dostarczone przez Wykonawcę do badań wykonywanych przez Inżyniera będą odpowiednio opisane i oznakowane, w sposób zaakceptowany przez Inżyniera.

6.4. Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami norm. W przypadku, gdy normy nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w Specyfikacji Technicznej, stosować można wytyczne krajowe albo inne procedury zaakceptowane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.

Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Inżyniera o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania. Po wykonaniu pomiaru lub badania, Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji Inżyniera.

6.5. Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywać Inżynierowi kopie raportów z wynikami badań jak najszybciej, nie później jednak niż w terminie określonym w programie zapewnienia jakości.

Wyniki badań (kopie) będą przekazywane Inżynierowi na formularzach według dostarczonego przez niego wzoru lub innych, przez niego zaakceptowanych.

6.6. Badania prowadzone przez Inżyniera

Dla celów kontroli jakości i zatwierdzenia Inżynier jest uprawniony do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów u źródła ich wytwarzania. Wykonawca zapewni mu przy tym wszelką potrzebną pomoc.

Inżynier będzie oceniał zgodność materiałów i robót z wymaganiami Dokumentacji Projektowej i Specyfikacji technicznych wykonania i odbioru na podstawie wyników badań dostarczonych przez Wykonawcę.

Inżynier może na własny koszt pobierać próbki materiałów i prowadzić badania niezależnie od Wykonawcy. Jeżeli wyniki tych badań wykażą, że raporty Wykonawcy są niewiarygodne, to Inżynier poleci Wykonawcy lub zleci niezależnemu laboratorium przeprowadzenie badań powtórnych lub dodatkowych, albo oprze się wyłącznie na własnych badaniach przy ocenie zgodności materiałów i robót z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych. W takim przypadku koszty powtórnych lub dodatkowych badań i pobierania próbek poniesie Wykonawca. Inspektor nadzoru inwestorskiego powinien posiadać własny zespół nurkowy oraz geodezyjny i sondażowy do wrywkowych kontroli robót, w szczególności robót podwodnych.

6.7. Atesty jakości materiałów i urządzeń

W przypadku materiałów, dla których atesty są wymagane Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, każda partia tych materiałów dostarczona do robót będzie posiadała atest określający w sposób jednoznaczny jej cechy.

Wyroby przemysłowe winny posiadać certyfikaty wydane przez producenta, poparte wynikami przeprowadzonych przez niego badań. Kopie tych wyników będą dostarczane przez wykonawcę Inżynierowi.

Inżynier może dopuścić do użycia tylko te materiały, które posiadają:

- a) certyfikat na znak bezpieczeństwa, wskazujący na to, że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi i przepisami aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych, tzw.: znak CE,
- b) deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z aprobatą techniczną w przypadku wyrobów, jeżeli nie są objęte certyfikacją określoną w pkt. a) i które spełniają wymogi STWiOR.

W przypadku materiałów, dla których ww. dokumenty są wymagane przez SST, każda partia dostarczona do robót będzie posiadała te dokumenty, określające w sposób jednoznaczny jej cechy.

Produkty przemysłowe muszą posiadać ww. dokumenty wydane przez producenta, a w razie potrzeby poparte wynikami badań wykonanych przez niego. Kopie wyników tych badań będą dostarczone przez Wykonawcę Inżynierowi.

Jakiegokolwiek materiały, które nie spełniają tych wymagań będą odrzucone. Inżynier może dopuścić do użycia tylko Materiały posiadające atest oraz deklarację zgodności, stwierdzający ich pełną zgodność z warunkami Kontraktu. Materiały posiadające atesty, a urządzenia ważne legalizacje, mogą być badane w dowolnym czasie. Jeśli zostanie stwierdzona niezgodność ich właściwości ze Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, wówczas takie materiały lub urządzenia zostaną odrzucone.

6.8. Dokumenty budowy

Dziennik Budowy

Dziennik Budowy jest wymagany dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy Terenu Budowy do końca robót. Odpowiedzialność za prowadzenie Dziennika Budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na Wykonawcy.

Zapisy w Dzienniku Budowy będą dokonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy.

Każdy zapis w Dzienniku Budowy będzie opatrzony datą jego dokonania, podpisem osoby, która dokonała zapisu, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego. Zapisy będą czytelne, dokonane trwałą techniką, w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden pod drugim, bez przerw.

Załączone do Dziennika Budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inspektora nadzoru inwestorskiego.

Do Dziennika Budowy należy wpisać w szczególności:

- datę przekazania Wykonawcy Terenu Budowy,
- datę przekazania przez Zamawiającego Dokumentacji Projektowej,
- uzgodnienie przez Inżyniera programu zapewnienia jakości i harmonogramów Robót,
- terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów Robót,
- przebieg Robót, trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okresy i przyczyny przerw w Robotach,
- uwagi i polecenia Inżyniera,
- daty zarządzenia wstrzymania Robót, z podaniem powodu,
- zgłoszenia i daty odbiorów Robót zanikających, ulegających zakryciu, częściowych i końcowych odbiorów Robót,
- wyjaśnienia, uwagi i propozycje Wykonawcy,
- stany wody, pogody i temperaturę powietrza w okresie wykonywania Robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym w związku z warunkami klimatycznymi,
- zgodność rzeczywistych warunków geotechnicznych z ich opisem w Dokumentacji Projektowej,
- dane dotyczące czynności geodezyjnych (pomiarowych) przed i w trakcie wykonywania Robót,
- dane dotyczące sposobu wykonywania zabezpieczenia Robót,
- dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek oraz wyniki przeprowadzonych badań z podaniem, kto je przeprowadzał,
- wyniki prób poszczególnych elementów budowli z podaniem, kto je przeprowadzał,
- inne istotne informacje o przebiegu Robót.

Na budowie jako załączniki do Dziennika Budowy muszą być prowadzone dzienniki:

- Dziennik robót podwodnych – nurkowych
- Dziennik prac sondażowych
- Dziennik zabicia pali i ścianek szczelnych,
- Dziennik - raport z prac dziennych.

Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy, wpisane do Dziennika Budowy będą przedłożone Inżynierowi do ustosunkowania się.

Decyzje Inżyniera wpisane do Dziennika Budowy, Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęciem stanowiska.

Wpis projektanta do Dziennika Budowy obliguje Inżyniera do ustosunkowania się. Projektant nie jest jednak stroną Kontraktu i nie ma uprawnień do wydawania poleceń Wykonawcy Robót.

Należy przestrzegać zasady aby po wypełnieniu zapisami strony dziennika na bieżąco, kopia strony została wyrwana przez Inspektora nadzoru inwestorskiego z potwierdzeniem tego podpisem i zabrana do akt Inżyniera. Po zakończeniu budowy nastąpi wymiana z Wykonawcą kopii na oryginały.

Dokumenty badań

Dzienniki laboratoryjne, atesty materiałów, orzeczenia o jakości materiałów, recepty robocze i kontrolne wyniki badań Wykonawcy będą gromadzone w formie uzgodnionej w programie zapewnienia jakości. Dokumenty te stanowią załączniki do odbioru Robót. Winny być udostępnione na każde życzenie Inżyniera.

Pozostałe dokumenty budowy

Do dokumentów budowy zalicza się, oprócz wymienionych w pkt (1)-(3) następujące dokumenty:

- a) dziennik prac podwodnych, sondażowych i raport dzienny
- b) protokoły przekazania Terenu Budowy,
- c) decyzje administracyjne i uzgodnienia z osobami trzecimi, i inne umowy cywilno-prawne,
- d) protokoły odbioru Robót,
- e) protokoły z narad i ustaleń,
- f) korespondencję na budowie
- g) sondaże,
- h) podwodne przeglądy kontrolne (atesty nurkowe),
- i) raporty miesięczne z postępu robót.

Przechowywanie dokumentów budowy

Dokumenty budowy będą przechowywane przez Wykonawcę na Terenie Budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym.

Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem.

Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Inżyniera i przedstawiane do wglądu na życzenie Zamawiającego.

7. OBIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady przedmiaru i obmiaru robót

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. przedmiar robót powinien zawierać zestawienie przewidzianych do wykonania robót podstawowych w kolejności technologicznej ich wykonania. Spis działów przedmiaru robót powinien przedstawiać podział wszystkich robót w danym obiekcie wg Wspólnego Słownika Zamówień.

Obmiar Robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych Robót zgodnie z Dokumentacją Techniczną i Specyfikacją Techniczną, w jednostkach ustalonych w Kosztorysie. Do obmiaru nie wlicza się dopuszczalnych tolerancji. Obmiaru Robót dokonuje Wykonawca po pisemnym powiadomieniu Inżyniera o zakresie obmierzanego Robót i terminie obmiaru, co najmniej na trzy (3) dni przed tym terminem.

Wyniki obmiaru będą wpisane do Księgi obmiarów lub Kart Obmiarów. Obmiary służą do określenia postępu robót i ustalania wartości płatności przejściowych, nie mają jednak wpływu na ostateczną wartość Kontraktu.

Jakikolwiek błąd lub przeoczenie (opuszczenie) w ilościach podanych w przedmiarze robót lub gdzie indziej w Specyfikacjach Technicznych nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku ukończenia wszystkich Robót. Błędne dane zostaną poprawione według instrukcji Inspektora nadzoru inwestorskiego.

Obmiary są potwierdzane przez Inspektorów Nadzoru i zatwierdzane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.

7.2. Zasady określenia ilości Robót i materiałów

Długości i odległości pomiędzy wyszczególnionymi punktami skrajnymi będą obmierzone poziomo wzdłuż linii osiowej. Jeśli Specyfikacje Techniczne właściwe dla danych robót nie wymagają tego inaczej, objętości będą wyliczane w m³ jako długość pomnożona przez średni przekrój. Ilości, które mają być obmierzane wagowo należy wyrażać w Mg (tonach) lub zgodnie z wymaganiami specyfikacji technicznych.

Z uwagi na brak praktyki powszechnego stosowania w budownictwie przemysłowym cen jednostkowych, charakterystycznych dla kalkulacji uproszczonej, założone w przedmiarze robót jednostki mają w niektórych przypadkach charakter zintegrowany tzn. odnoszą się do więcej niż jednej specyfikacji technicznej. Wykonawca do oszacowania robót dokona obmiaru zasadniczego wg jednostki przyjętej w przedmiarze robót [ślepym kosztorysie], natomiast inne jednostki obmiarowe, wymienione w Specyfikacjach Technicznych, a przywołane w przedmiarze mają charakter pomocniczy w zakresie odbioru robót zanikających.

W związku z tym, że projekt Wykonawczy jest opracowany na sondażach z 2014 r., należy przed rozpoczęciem robót wykonać w przekrojach projektowych sondaż sprawdzający i w wypadku występujących różnic, projektant wspólnie z Inspektorem nadzoru inwestorskiego powinni nanieść poprawki w Dokumentacji projektowej.

7.3. Urządzenia i sprzęt pomiarowy

Urządzenia i sprzęt pomiarowy stosowane do obmiaru Robót wymagają akceptacji Inżyniera przed ich użyciem. Urządzenia i sprzęt pomiarowy będą dostarczone przez Wykonawcę. Będą one posiadać ważne świadectwa dopuszczenia i legalizacji. Urządzenia i sprzęt pomiarowy będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie technicznym przez cały okres realizacji Robót.

7.4. Wagi i zasady ważenia

Wykonawca dostarczy i zainstaluje urządzenia wagowe odpowiadające odnośnym wymaganiom Specyfikacji Technicznych. Urządzenia wagowe będzie utrzymywał w należytym stanie, zapewniając w sposób ciągły zachowanie dokładności wg norm zatwierdzonych przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.

7.5. Czas przeprowadzenia obmiaru

Obmiary będą przeprowadzone przed częściowym lub ostatecznym odbiorem Robót, a także w przypadku występowania dłuższej przerwy w Robotach.

Obmiar Robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania. Obmiar Robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

Roboty pomiarowe do obmiaru oraz nieodpłatne obliczenia będą wykonywane w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Wymiary skomplikowanych powierzchni lub objętości będą uzupełnione odpowiednimi szkicami umieszczonymi na Karcie Obmiarów. W razie braku miejsca szkice mogą być dołączone w formie oddzielnego załącznika do Kart

Obmiarów, którego wzór zostanie uzgodniony z Inżynierem.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Rodzaje odbiorów robót

W zależności od ustaleń odpowiednich ST, roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- a. odbiorowi Robót zanikających i ulegających zakryciu,
- b) odbiorowi częściowemu (technicznemu),
- c) odbiorowi końcowemu,
- d) odbiorowi ostatecznemu.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót. Odbioru robót dokonuje Inspektor nadzoru inwestorskiego lub Inspektor Nadzoru

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inżyniera. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym fakcie Inspektora Nadzoru

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inżynier na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary, w konfrontacji z dokumentacją projektową, ST i poprzednimi ustaleniami.

8.3. Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót. Odbioru częściowego Robót dokonuje Inspektor nadzoru inwestorskiego według zasad określonych w Kontrakcie. Odbiór częściowy nie stanowi podstawy do wydania Wykonawcy Świadectwa Przejścia

8.4. Odbiór końcowy Robót

Odbiór końcowy polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania Robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Po całkowitym zakończeniu Robót potwierdzonych przez Inspektorów Nadzoru określonej specjalności oraz posiadaniu kompletu dokumentów odbiorowych zatwierdzonych przez Inspektora nadzoru inwestorskiego Wykonawca wpisem do Dziennika Budowy zgłasza roboty do odbioru końcowego, z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora nadzoru inwestorskiego.

Odbiór końcowy Robót nastąpi w terminie ustalonym w Dokumentach Kontraktowych, licząc od dnia potwierdzenia przez Inżyniera zakończenia Robót i przyjęcia dokumentów.

Odbioru końcowego Robót dokona komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inżyniera i Wykonawcy. Komisja odbierająca Roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, oceny wizualnej oraz zgodności wykonania Robót z Dokumentacją Projektową i ST.

W toku odbioru końcowego Robót komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów Robót zanikających i ulegających zakryciu, zwłaszcza w zakresie wykonania Robót uzupełniających i Robót poprawkowych.

W przypadku niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót wykończeniowych, komisja przerwie swoje czynności i ustali nowy termin odbioru ostatecznego.

W przypadku stwierdzenia przez komisję, że jakość wykonywanych Robót w poszczególnych asortymentach nieznacznie odbiega od wymaganej Dokumentacją Projektową i ST z uwzględnieniem tolerancji i nie ma większego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu i bezpieczeństwo ruchu, komisja dokona potrąceń, oceniając pomniejszoną wartość wykonywanych Robót w stosunku do wymagań przyjętych w Dokumentach Kontraktowych. Po pozytywnym odbiorze końcowym Inspektor nadzoru inwestorskiego wyda Wykonawcy Świadectwo Przejścia w terminie określonym w Kontrakcie, a odebrany obiekt przejdzie pod opiekę Zamawiającego.

Zamawiający o zakończeniu budowy zawiadamia Państwową Nadzór Budowlaną, dołączając dokumenty zgodnie z Prawem Budowlanym.

8.4.1. Dokumenty do odbioru końcowego Robót

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru końcowego Robót jest protokół odbioru końcowego Robot sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Do odbioru końcowego Wykonawca jest zobowiązany przygotować w ilości 4 egzemplarzy następujące dokumenty:

- a. Dokumentację Projektową z naniesionymi zmianami przez projektanta, zgodnie z Prawem Budowlanym (na rysunkach lub kserokopiach, zatwierdzonych przez wydającego Pozwolenie na budowę) oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji robót,
- b. Specyfikacje Techniczne (podstawowe z Kontraktu i ewentualnie uzupełniające lub zamienne)
- c. uwagi i zalecenia Inżyniera, zwłaszcza przy odbiorze Robót zanikających i ulegających zakryciu, i udokumentowanie wykonania jego zaleceń,
- d. recepty i ustalenia technologiczne,
- e. Dzienniki Budowy i Książki Obmiarów, (karty obmiarów)
- f. wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych zgodne z ST i PZJ,
- g. deklaracje zgodności atesty jakościowe wbudowanych materiałów,
- h. sprawozdanie techniczne,

- i. Oświadczenie Kierownika budowy stwierdzające wykonanie budowy zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym i obowiązującymi przepisami. W wypadku nieistotnych zmian projektowych, Oświadczenie powinno być podpisane przez projektanta i inspektora nadzoru.
- j. atesty nurkowe – w rozumieniu prawa budowlanego stanowią dokumenty budowy i będą wchodzić w skład dokumentacji powykonawczej przekazanej Inwestorowi w dniu podpisania końcowego odbioru robót.
- k. rysunki (dokumentacje) na wykonanie robót towarzyszących (np. przełożenie linii telefonicznej, energetycznej, gazowej itp.) oraz protokoły odbioru i przekazania tych robót właścicielom urządzeń,
- l. inne dokumenty wymagane przez Zamawiającego.

Wykonanie prac kontrolnych i odbiorów częściowych oraz przekazanie atestów przez nurka powinno być odnotowane bezwzględnie w dzienniku budowy, (prac podwodnych).

Sprawozdanie techniczne będzie zawierać:

- a. zakres i lokalizację wykonanych Robót,
- b. wykaz wprowadzonych zmian w stosunku do Dokumentacji Projektowej przekazanej przez Zamawiającego,
- c. uwagi dotyczące warunków realizacji Robót,
- d. datę rozpoczęcia i zakończenia Robót.

W przypadku, gdy wg komisji, Roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru końcowego, komisja w uzgodnieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru końcowego Robót. Wszystkie zarządzone przez komisję Roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Termin wykonania Robót poprawkowych i Robót uzupełniających stwierdzonych w czasie odbioru końcowego wyznaczy komisja.

8.5. Odbiór ostateczny (pogwarancyjny)

Odbiór ostateczny polega na ocenie wykonanych Robót po upływie okresu gwarancyjnego wyznaczonego w Kontrakcie. Wykonawca zgłasza Zamawiającemu, że usunie wszystkie wady stwierdzone odbiorze końcowym i zaistniałe w okresie gwarancyjnym a następnie zwraca o wydanie Świadcstwa Wykonania. Zamawiający powołuje Komisję odbiorową z udziałem Inspektora nadzoru inwestorskiego, która sporządza protokół Odbioru ostatecznego budowy. W wypadku stwierdzenia przez Komisję nieusunięcia wszystkich wad lub powstania nowych, Komisja wyznacza Wykonawcy termin ich usunięcia jak najkrótszy z możliwych, a po ich wykonaniu i zgłoszeniu tego faktu przez Wykonawcę, dokonuje ponownego odbioru. Po pozytywnym Odbiorze ostatecznym Inspektor nadzoru inwestorskiego wydaje Wykonawcy Świadcstwo Wykonania.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ustalenia ogólne

Podstawą płatności jest cena jednostkowa skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę obmiarową, ustaloną dla danej pozycji Kosztorysu.

Dla pozycji kosztorysowych wycenionych ryczałtowo podstawą płatności jest wartość (kwota) podana przez Wykonawcę w danej pozycji kosztorysu.

Cena jednostkowa lub kwota ryczałtowa pozycji kosztorysowej będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie, określone dla tej Roboty w Specyfikacji Technicznej i w Dokumentacji Projektowej.

Ceny jednostkowe lub kwoty ryczałtowe będą obejmować:

- robociznę bezpośrednią wraz z kosztami,
- wartość zużytych materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnymi kosztami ubytków i tolerancji projektowych, transportu na plac budowy i ubezpieczenia w transporcie,
- wartość pracy sprzętu wraz z kosztami,
- koszty pośrednie, zysk kalkulacyjny i ryzyko,
- podatki obliczane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do cen jednostkowych nie należy wliczać podatku VAT.

Ceny jednostkowe lub kwoty ryczałtowe podane przez Wykonawcę w Kosztorysie traktowane są jako ostateczne i nie będą uwzględniane żadne roszczenia płatności dodatkowych za roboty, chyba że roszczenia te wynikają z Warunków Kontraktu.

Okresy płatności oraz ich terminy są określone w warunkach przetargu oraz w umowie na wykonanie robót.

Zamawiający zapłaci za wykonane roboty zgodnie z obmiarami projektowymi. W przypadku wykonania robót w ilości mniejszej niż zakłada tolerancja, Wykonawca będzie zobowiązany do poprawienia prac. W przypadku wykonania robót w ilości większej niż zakłada tolerancja Inżynier zadecyduje, czy roboty można przyjąć, jednak za zwiększony obmiar w stosunku do projektowanego Zamawiający nie zapłaci.

9.2. Warunki Kontraktu i Wymagania Ogólne Specyfikacji Technicznej

Koszt dostosowania się do wymagań Warunków Kontraktu i Wymagań Ogólnych zawartych w Specyfikacji Technicznej obejmuje wszystkie warunki określone w ww. dokumentach, a nie wyszczególnione w kosztorysie.

9.3. Objazdy, przejazdy i organizacja ruchu

Koszt wybudowania ewentualnych objazdów, przejazdów oraz organizację ruchu obejmuje:

- uzgodnienie z Inspektorem nadzoru inwestorskiego i odpowiednimi instytucjami Projektu Organizacji Ruchu na czas trwania budowy, wraz z dostarczeniem jego kopii Inspektorowi nadzoru inwestorskiego i wprowadzeniem dalszych zmian i uzgodnień wynikających z postępu robót,
- ustawienie tymczasowego oznakowania i oświetlenia zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa ruchu, w tym oznakowania żeglugi,
- opłaty za zajęcia terenu,
- przygotowanie terenu,
- tymczasowe nawierzchnie,
- tymczasowe przebudowanie urządzeń obcych.

Koszt utrzymania objazdów, przejazdów i organizacja ruchu obejmuje:

- oczyszczenie, przestawienie, przykrycie i usunięcie tymczasowych oznakowań pionowych, poziomych, barier i światel,
- utrzymanie płynności ruchu publicznego i wodnego,

Koszt likwidacji objazdów, przejazdów i organizacja ruchu obejmuje:

- usunięcie wbudowanych materiałów i oznakowania,
- doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego.

10. HARMONOGRAM

W czasie określonym w Warunkach Kontraktu Wykonawca powinien przedstawić Inżynierowi do akceptacji harmonogram, przedstawiający ogólne metody, przygotowanie, kolejność i uzgodnienie w czasie wszystkich czynności związanych z robotami.

Uaktualniony harmonogram przedstawia faktyczny postęp osiągany w każdej z robót oraz wpływ tego postępu na synchronizację pozostałych robót, w tym jakichkolwiek zmian dotyczących kolejności wykonywania Robót. Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Inżynierowi do akceptacji uaktualniony harmonogram w okresach wymaganych przez Inżyniera zgodnie z postanowieniami Kontraktu

11. PRZEPISY ZWIĄZANE

11.1. Wymagania ogólne

Specyfikacje Techniczne w różnych miejscach powołują się na polskie Normy (PN), przepisy branżowe, instrukcje. Należy je traktować jako integralną część i należy je czytać łącznie z Rysunkami i Specyfikacjami, jak gdyby tam one występowały. Przyjmuje się, iż Wykonawca jest w pełni zaznajomiony z ich zawartością i wymaganiami. Zastosowane będą miały ostatnie wydania Polskich Norm (datowane nie później niż 30 dni przed datą składania ofert), o ile nie postanowiono inaczej.

Gdziekolwiek następują odwołania do polskich norm, dopuszczalne jest stosowanie odpowiednich norm krajów Unii Europejskiej w zakresie przyjętym przez polskie prawodawstwo.

Roboty będą wykonywane w bezpieczny sposób, ściśle w zgodzie z Polskimi Normami i przepisami obowiązującymi w Polsce.

Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich obowiązujących norm przy wykonywaniu Robót określonych w Kontrakcie oraz do stosowania ich postanowień na równi ze wszystkimi innymi wymaganiami zawartymi w Specyfikacjach Technicznych.

11.2. Wykaz ważniejszych aktów prawnych, norm i przepisów obowiązujących w Polsce dotyczących przedsięwzięcia

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane z późniejszymi zmianami
2. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. wraz z późniejszymi zmianami
3. Dz.U. 2002 nr 151 poz. 1256 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.
4. Dz.U. 2002 nr 108 poz. 953 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia wraz z późniejszymi zmianami.